



OOORLOG IN OVERIJSSSEL

10 mei 1940 - 17 april 1945

Al generaties leven mensen in de Overijsselse grensstreek
vreedzaam samen met hun Duitse burenn. Totdat nazi-Duitsland
Nederland aanvalt. Vanaf dat moment zijn diezelfde goede burenn
opeens elkaars vijand.

Wat doet de Tweede Wereldoorlog met de gewone burgers
in Overijssel? Hun verhaal wordt hier in zes thema's verteld.
Het is een verhaal over verwoesting, vervolging en collaboratie
- maar ook over verzet, moed en saamhorigheid.



































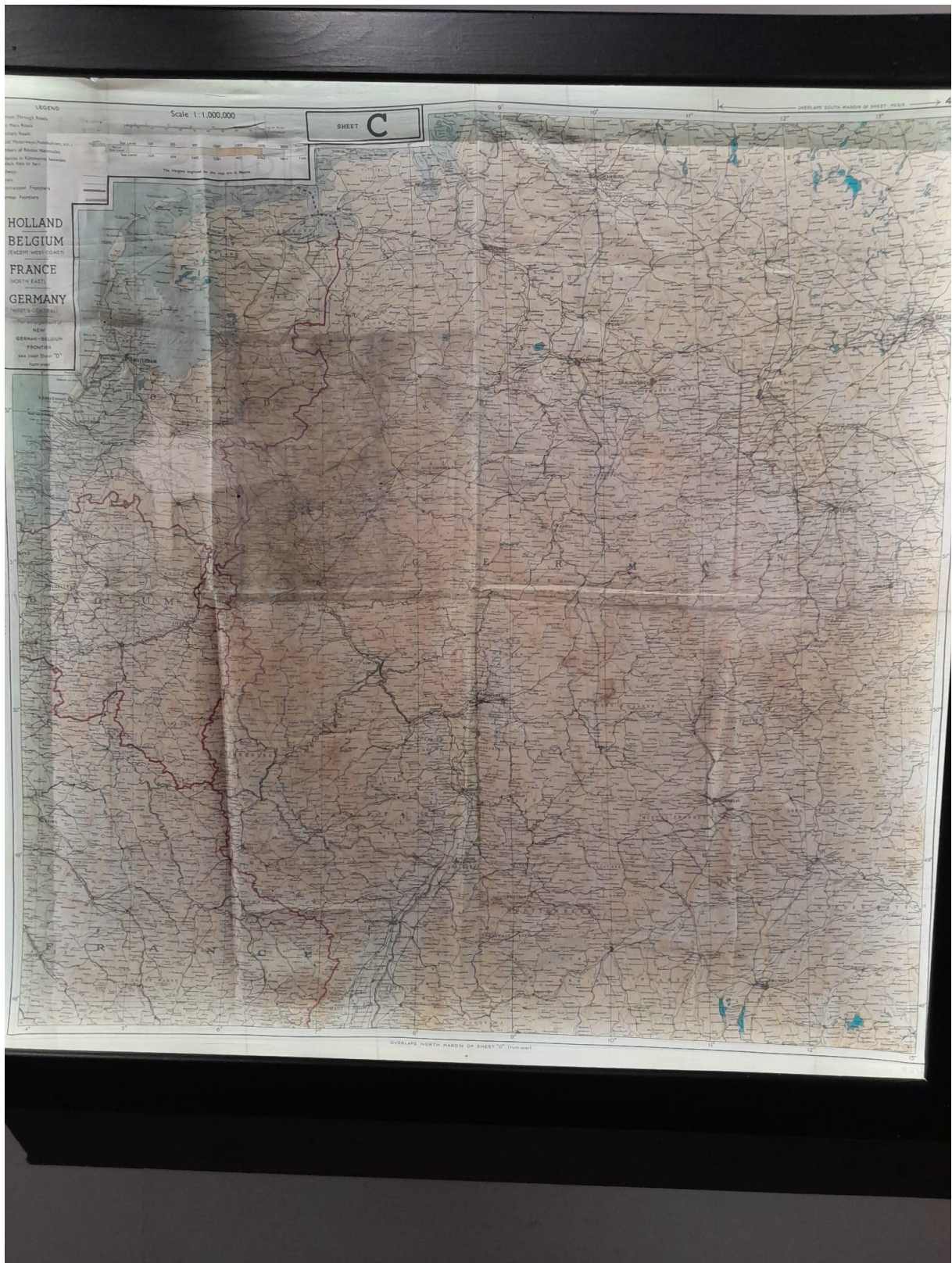






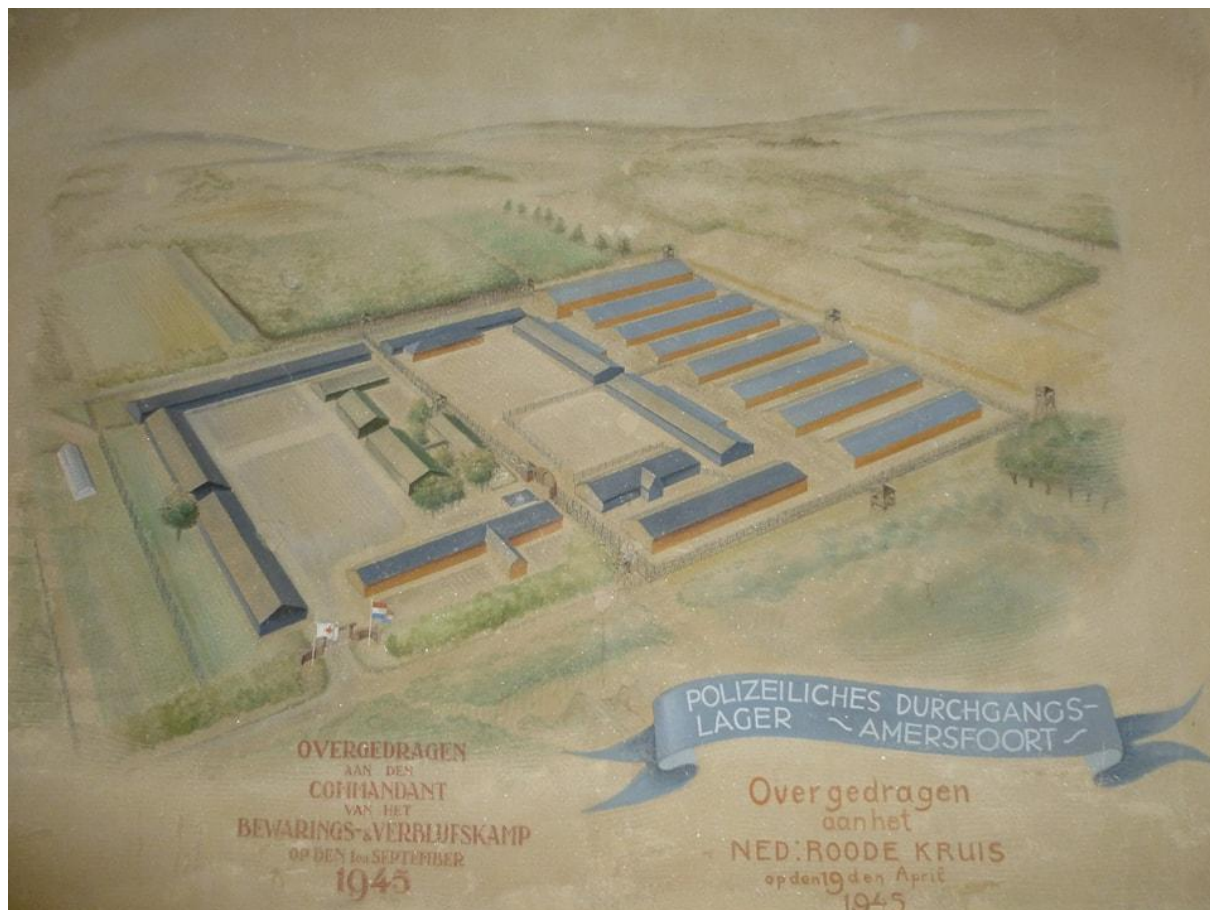










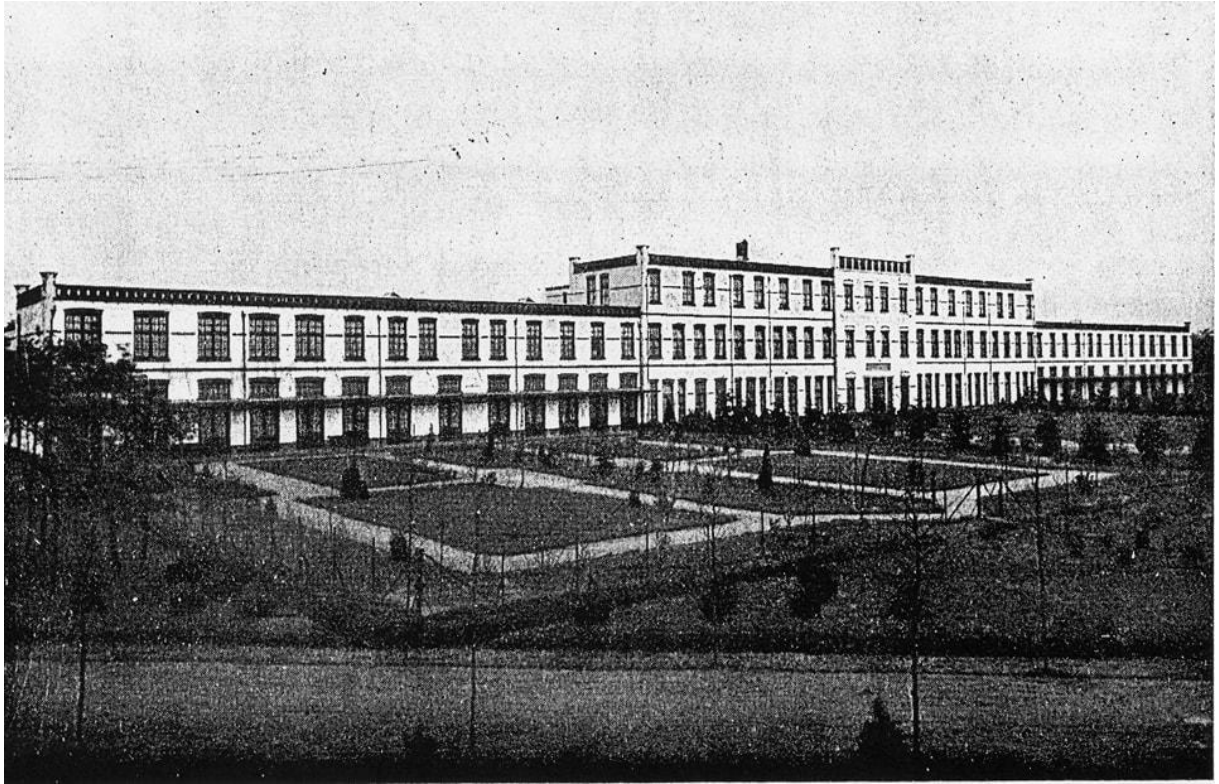


OVERGEDRAGEN
AAN DEN
COMMANDANT
VAN HET
BEWARINGS- & VERBLUFSKAMP
OP DEN 1^{sten} SEPTEMBER
1945

POLIZEILICHES DURCHGANGS-
LAGER ~ AMERSFOORT ~

Overgedragen
aan het
NED. ROODE KRUIS
op den 19^{den} April
1945



















Diorama tachtig jaar later compleet

Lezing grootste bankoverval



door Annemieke van Ipenburg

Het Memory Vrijheidsmuseum vertelt het verhaal van de Tweede Wereldoorlog. Vanaf de opkomst van het Nationaalsocialisme in Duitsland tot en met de bevrijding van Overijssel. Een onderdeel van deze vaste expositie is de verdieping 'Overijssel in de Oorlog' waar je als bezoeker beleeft hoe het was om in Overijssel te leven tijdens de Tweede Wereldoorlog.

NIJVERDAL - Juist die verdieping heeft een bijzonder diorama: die over de grootste bankoverval ter wereld. Prachtig opnieuw tot leven gebracht in de musical 'Het verzet kraakt'. Een musical die de nieuwsgierigheid van schrijver Frank Krake aanwakkerde.

'OP DE ENVELOP STAAT HORLOGE DAT IN DE VITRINE LIGT VERMELD'

nieuwsgierigheid aan en ik bezocht diverse musea, waar ik op hiaten in het verhaal stuitte. Ik wilde de precieze toedracht weten en gaf mijzelf een jaar voor uitgebreid onderzoek. Daaruit bleek dat de rode draad wel klopte, maar de details bevatten veel tegenstrijdigheden. Het werd voor mij een uitdaging uit te zoeken wat er precies gebeurd is."

Dat heeft geresulteerd in een zeer gedetailleerd boek waar-



Het diorama in het Memory Vrijheidsmuseum met de persoonlijke spullen van Gerard Frielink, nog zonder de envelop. Deze zal later worden toegevoegd, waarmee het diorama compleet is. (Foto: Emile Willems)

voor de mensen die het al gelezen hebben, maar ook niet voor hen die het nog willen

over de grootste bankoverval compleet maakt. "Het lijkt niets bijzonders, maar alleen al het

Hij heeft niet actief meegedaan met de bankoverval, maar in zijn café werden de plannen

persoonlijke bezit het Memory Vrijh terecht gekomen,

Op 15 november de bankoverval en werd 46 miljoen (nu 300 miljoen) buit gemaakt. Ten na de over de daders al genomen door de en het geld, dat was om de sporing te financieren terug naar de dens de over schade aangeri ven mensen zijn na de overal gec



Het diorama in het Memory Vrijheidsmuseum met de persoonlijke spullen van Gerard Frielink, nog zonder de envelop. Deze zal later worden toegevoegd, waarmee het diorama compleet is.

Foto: Emile Willems

Diorama tachtig jaar later compleet

7 november 2024, 09:47

Historie

NIJVERDAL - Het Memory Vrijheidsmuseum vertelt het verhaal van de Tweede Wereldoorlog. Vanaf de opkomst van het Nationaalsocialisme in Duitsland tot en met de bevrijding van Overijssel. Een onderdeel van deze vaste expositie is de verdieping 'Overijssel in de Oorlog' waar je als bezoeker beleeft hoe het was om in Overijssel te leven tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Juist die verdieping heeft een bijzonder diorama: die over de grootste bankoverval ter wereld. Prachtig opnieuw tot leven gebracht in de musical 'Het verzet kraakt'. Een musical die de nieuwsgierigheid van schrijver Frank Krake aanwakkerde. Geboren en getogen in Wierden is hij opgegroeid met alle volksverhalen die over deze overval de ronde doen.

"Geschiedenis heeft mij altijd gefascineerd en als je als jongen verhalen hoort over de grootste bankoverval aller tijden, die gepleegd werd door mannen die in de directe omgeving woonden, gaat je fantasie wel met je op loop. 'Het verzet kraakt' wakkerde mijn nieuwsgierigheid aan en ik bezocht diverse musea, waar ik op hiaten in het verhaal stuitte. Ik wilde de precieze toedracht weten en gaf mijzelf een jaar voor uitgebreid onderzoek. Daaruit bleek dat de rode draad wel klopte, maar de details bevatten veel tegenstrijdigheden. Het werd voor mij een uitdaging uit te zoeken wat er precies gebeurd is."

Dat heeft geresulteerd in een zeer gedetailleerd boek waarin veel personages tot leven komen. "Er deden zoveel verhalen de ronde over vaders en opa's die aan de overval hadden meegedaan, dat wanneer ik die allemaal op de cover zou zetten er wel honderd mensen op hadden gestaan", vertelt Frank verder. Op vrijdag 15 november geeft hij een lezing over zijn boek en de totstandkoming ervan. "Ik ga natuurlijk niet precies vertellen wat er in het boek staat. Dat is niet leuk voor de mensen die het al gelezen hebben, maar ook niet voor hen die het nog willen lezen."

Naast de lezing kent deze avond een bijzondere formaliteit: Frank zal een envelop overhandigen die het diorama over de grootste bankoverval compleet maakt. "Het lijkt niets bijzonders, maar alleen al het feit dat deze envelop na 80 (!) jaar nog bestaat is ontzettend waardevol. Ooit heeft deze envelop de persoonlijke bezittingen van Gerard Frielink bevat. Hij heeft niet actief meegedaan met de bankoverval, maar in zijn café werden de plannen gesmeed en hij was een actieve verzetsstrijder. Hij werd enkele weken na de bankoverval door de Duitsers gearresteerd. Zodra de Duitsers iemand gevangen namen en naar een kamp vervoerden, werden persoonlijke bezittingen in een envelop gedaan, met de naam van de persoon erop. Na de bevrijding zijn tienduizenden van die enveloppen terugbezorgd aan nabestaanden. Via de familie van Gerard Frielink zijn de persoonlijke bezittingen wel in het Memory Vrijheidsmuseum terecht gekomen, maar de envelop niet. Die heeft blijkbaar ergens rondgezworven, tot iemand dacht dat ik er misschien belangstelling voor zou hebben. In de vitrine ligt het horloge van Gerard al en datzelfde horloge wordt op die envelop vermeld. Ze horen bij elkaar en worden nu, na 80 jaar, eindelijk weer herenigd. Ik overhandig de envelop samen met de dochter van Gerard Frielink aan het museum, wat ik ook heel bijzonder vind."

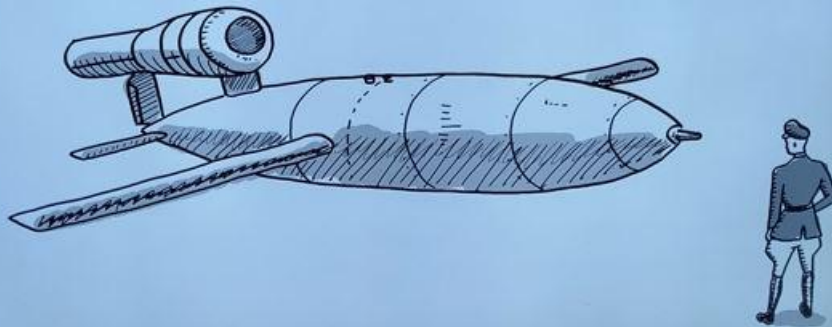
Op 15 november 1944 werd de bankoverval gepleegd en werd 46 miljoen gulden (nu 300 miljoen euro) buit gemaakt. Twee weken na de overval werden de daders al gevangen genomen door de Duitsers en het geld, dat bedoeld was om de spoorwegstaking te financieren, ging terug naar de bank. Tijdens de overval is veel schade aangericht en zeven mensen zijn tijdens of na de overval gedood.





V1

ONBEMAND MINI-STRAALVLIEGTUIG



TOUCH

